॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૩ જુલાઈ ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૭

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક –પ્રતિક્રમણના આધારે

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૦)

૧. ઇણમેવ **નિગ્ગંથં પાવયણં સચ્ચં અણુત્તરં** કેવલિયં

૨. કુઈએ **કક્કરાઈએ છીએ જંભાઈએ આમોસે** સસરક્ખામોસે

૩. કાય દુક્કડાએ **કોહાએ માણાએ માયાએ લોહાએ સવ્વ** કાલિયાએ

૪. સદ્દહંતો **પતિઅંતો રોઅંતો ફાસંતો પાલંતો** અણુપાલંતો

૫. શુભાશુભ **કર્મના ઉદયથી, જીવ તે પ્રમાણે** સુખ

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખો. (૪)

૧. સાહૂ **સાધુઓ રહેલા છે** ૨. મા ણં બાલા **રખે ! સાપ કરડે**

૩. વિહરિસ્સામિ **વિચરીશ** ૪. ઈહલોગસ્સ આસાયણાએ **આ લોકની આશાતનાથી**

૫. પાવયણં **પ્રવચન** ૬. સુત્ત રુઈ **સૂત્ર–સિદ્ધાંતની રુચિ**

૭. ગંધેણં **ગંધથી** ૮. સમણધમ્મે **સાધુધર્મમાં લાગેલા દોષોથી**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? (૫)

૧. વાચનાચાર્યની આશાતનાથી **વાયણારિયસ્સ આસાયણાએ** **ચોથા શ્રમણસૂત્રમાં**

૨. મધુરા ફળની જાત **માહુરય વિહિં** **સાતમા વ્રતમાં**

૩. સ્થિત રહેલા **ઠિઆ** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

૪. ન્યાયયુક્ત છે **નેઆઉયં** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

૫. કૃષ્ણ લેશ્યાથી **કિણ્હ લેસાએ** **ચોથા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૧)**

૧. સમગ્ર લોકની આશાતના કેવી રીતે થાય?

આ લોક ઈશ્વરે બનાવ્યો છે. લોકના વિનાશ આદિનો પ્રચાર કરે.

૨. દંડ એટલે શું? **જેનાથી ચારિત્રરૂપી ઐશ્વર્ય અસાર બને.**

૩. વર્તમાન ચોવીસીને એકસાથે વંદન ક્યાં કરવામાં આવે છે?

નમો ચઉવીસાએ તિત્થયરાણં ઉસભાઈ મહાવીર, વંદામિ જિણ ચઉવ્વીસં, ખામેમિ સવ્વે જીવા.

૪. સાધુ ધર્મની યાદ કરાવનાર શબ્દો ક્યા છે? મૂળપાઠ લખો. **સમણોऽહં સંજય વિરય પડિહય.**

૫. ૩૩ બોલમાંથી ૨૦ થી ૨૩ બોલમાં હેય, જ્ઞેય અને ઉપાદેય ક્યા? **જ્ઞેય : ૨૩ સૂયગડાંગ સૂત્રના અધ્યયન,**

ઉપાદેય : ૨૨ પરિષહ, હેય : ૨૦ અસમાધિ સ્થાન, ૨૧ સબળા દોષ.

૬. પહેલું શ્રમણસૂત્ર શેના વિશે છે? **નિદ્રા દોષોથી નિવર્તવા માટે.**

૭. મહામોહનીય એટલે શું? **ગાઢ મોહનીય કર્મબંધના કારણભૂત સ્થાન તે.**

૮. સામાયિક દ્વારા ક્યા શ્રાવકધર્મનું પાલન થાય છે?

સામાયિક દ્વારા દાન, શીલ, તપ, ભાવ આ ચારે શ્રાવકધર્મનું પાલન થાય છે.

૯. જીવ અને સત્ત્વ એટલે શું? **જીવ એટલે પંચેન્દ્રિય, સત્ત્વ એટલે પૃથ્વી,પાણી, અગ્નિ, વાયુ.**

૧૦. કષાયને લગતા યતિ ધર્મના નામ લખો. **ખંતિ, મુત્તિ, અજ્જવે, મદ્દવે.**

૧૧. ક્યા ધર્મની આરાધના કરવાની છે? ત્રણ શબ્દમાં લખો. **જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રની.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) ગતાગતિના આધારે **(૨૮)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. **(૧૦)**

૧. વેદમાં જેની આગત ૩૭૧ હોય તેવા બોલના નામ લખો. **સ્ત્રીવેદ, પુરુષવેદ**

૨. સમકિતની હાજરીમાં પરભવનું આયુષ્ય બાંધે તો વૈમાનિકમાં જ જાય. **સમકિતી મનુ., સમકિતી તિર્યંચ**

૩. નરક કે વૈમાનિક દેવમાંથી કોણ આવે? **તીર્થંકર, વાસુદેવ**

૪. ક્યાંથી નીકળી તિર્યંચના ભવમાં સમકિત ન પામે? **તેઉકાય, વાઉકાય**

૫. જેની આગતિ ૧૬ હોય તેની ગત કેટલી? માત્ર આંકડામાં લખો. **૪૦, ૧૦**

૬. દેવ કઈ ગતિમાં ન જાય? **દેવ ગતિ, નરક ગતિ**

૭. ચક્રવર્તી કઈ ગતિમાંથી આવે? **નરક, દેવ**

૮. જેની ગત ૧૪ બોલની હોય તે કોણ? **ચક્રવર્તી, વાસુદેવ**

૯. જુગલિયા ક્યાં હોય છે? **૩૦ અકર્મભૂમિ, ૫૬ અંતરદ્વીપ**

૧૦. રત્નની આગત અને ગતના માત્ર આંકડા લખો. **આગત ૨૪૩ ગત ૧૭૯**

(૨) નીચેના બોલની ગતાગત લખો. **(૧૫)**

૧. મહાવીર સ્વામી : **આગતિ ૧ તે દશમા દેવલોકના પર્યાપ્તા.**

ગતિ – મોક્ષ.

૨. ચર્મ પંખી : **આગતિ ૨૬૭ ભેદની ૭ નરકના પર્યાપ્તા, ૧૭૯ ની લટ (૪૮ ભેદ તિર્યંચના, ૧૦૧ સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યના અપર્યાપ્તા, ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્યના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા), ૮૧ દેવના પર્યા. (૯ મા દેવલોક થી ૫ અનુત્તર વિમાન એ ૧૮ ભેદના પર્યાપ્તા વર્જીને).**

ગતિ ૫૧૯ ભેદની તે જીવના ૫૬૩ ભેદમાંથી ૪ થી ૭ નરકના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા એ ૮ તથા ૧૮ જાતિ ના દેવના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા એ ૩૬ કુલ ૪૪ ભેદ વર્જીને.

૩. શિલા : **આગતિ ૧૯ તે ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચે.માં ભુજપર વર્જી ૪ ના પર્યા., ૧૫ કર્મભૂમિના મનુ.ના પર્યા.**

ગતિ ૪૦ તે ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્યની, ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય એ ૨૦ ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.

૪. વરૂણ : **આગતિ ૨૦ તે ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના પર્યા., ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્યના પર્યાપ્તા.**

ગતિ ૪૦ તે ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્યની, ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય એ ૨૦ ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.

૫. હરિવાસ : **આગતિ ૨૦ તે ૧૫ કર્મભૂમિ, ૫ સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય એ ૨૦ ના પર્યાપ્તા.**

ગતિ ૧૨૬ તે ૬૪ જાતિના દેવમાંથી પહેલા કિલ્વિષીના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા વર્જીને.

(૩) મને ઓળખો. **(૩)**

૧. અમે સાત નરકમાંથી નીકળીએ છીએ. **સમ્યગ્ દૃષ્ટિ**

૨. અમે આઠમા દેવલોક સુધી જ જઈ શકીએ છીએ. **સંજ્ઞી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય**

૩. અમારી પદવી અમર છે. **બળદેવ**

(આ) ૬૩ શ્લાઘનીય મહાપુરુષોના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૭)**

૧. ...... અને ...... બંને સગા ભાઈઓ છે. **વાસુદેવ, બળદેવ**

૨. ...... કે ...... ને શ્રાવકપણું ન જ સ્પર્શે. **પ્રતિવાસુદેવ, વાસુદેવ**

૩. એક મહાવિદેહમાં ઉત્કૃષ્ટ બળદેવ ...... અને ઉત્કૃષ્ટ ચક્રવર્તી ...... હોય છે. **૨૮, ૨૮**

૪. મનુષ્યમાં સર્વથી શ્રેષ્ઠ ...... ઋદ્ધિ ...... ની હોય છે. **ભૌતિક, ચક્રવર્તી**

૫. તીર્થંકર મહાવિદેહ ક્ષેત્રની ...... માં ...... આર્ય દેશોમાં થાય છે. **વિજય, સાડા પચ્ચીસ**

૬. ભરતમાં તીર્થંકરનું જઘન્ય આયુષ્ય ......, પદવી ...... આવે. **૭૨ વર્ષ, એક વાર**

૭. ...... કે ...... એક સાથે નિયમા થાય જ નહિ. **વાસુદેવ, ચક્રવર્તી**

(ઇ) વ્યવહાર સમકિતના ૬૭ બોલના આધારે લખો. (૧૫)

(૧) વ્યાખ્યા લખો. (૫)

૧. લક્ષણ : **જેનાથી સમકિતની ઓળખાણ થાય.**

૨. ક્રિયા રુચિ : **જે જ્ઞાનાદિ આચાર, સમિતિ, ગુપ્તિ આદિ ક્રિયા પાલનમાં ભાવપૂર્વક રુચિ કરે છે.**

૩. સ્થિરીકરણ : **ધર્મથી વિમુખ થતા જીવોને ધર્મમાં સ્થિર કરવા.**

૪. વૈયાવચ્ચી : **જૈનશાસનમાં ચતુર્વિધ સંઘની સેવા, વૈયાવચ્ચ કરે.**

૫. ધર્મકથા પ્રભાવના : **ચતુરાઈથી ધર્મકથા કરી પ્રભાવના કરે.**

(૨) નીચેના વાક્ય સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. જિનવચનમાં કોઇપણ પ્રકારની શંકા ન કરવી તે નિઃશંકિત છે. **સાચું.**

૨. મિથ્યાત્વીને વંદન–નમસ્કાર કરે. **ખોટું. સમકિતીને વંદન–નમસ્કાર કરે.**

૩. ગણ એટલે સંભોગીનો વિનય કરવો. **ખોટું. ગણ એટલે ઘણા આચાર્યના શિષ્યોનો વિનય કરવો.**

૪. લિંગના ત્રણ પ્રકાર છે. **સાચું.**

૫. ધર્મરૂપી રત્ન અને સમકિતરૂપી દુકાન. **ખોટું. ધર્મરૂપી રત્ન, સમકિતરૂપી તિજોરી.**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૫)

૧. સદ્દહણનો દ્વાર કયા સૂત્રમાંથી લેવામાં આવ્યો છે? **ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર, આવશ્યક સૂત્ર.**

૨. મોક્ષના ઉપાય કયા નથી? **અજ્ઞાન, મિથ્યાત્વ, અવ્રત, બાલતપ.**

૩. સમકિતથી શેનો નાશ થાય છે? **ભવભ્રમણના કારણરૂપ મિથ્યાત્વનો.**

૪. ૩૫ એ શું સૂચવે છે? **અરિહંતના સત્ય, વચન, વાણીના બોલ.**

૫. પંચ પ્રમુખના ઉપકાર એ કોનો આગાર છે? **કુટુંબ કે જ્ઞાતિનો.**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૬)

૧. સુદર્શન શ્રાવક કોના દર્શન કરવા કયા ઉદ્યાનમાં ગયા? **ભગવાન મહાવીર, ગુણશીલક ઉદ્યાન.**

૨. અર્જુન મુનિનો સંથારો કેટલા દિવસ ચાલ્યો? એક શબ્દમાં લખો. **૧૫ દિવસ.**

૩. થાવચ્ચાપુત્રનો દીક્ષા મહોત્સવ કોણે ઉજવ્યો? એક શબ્દમાં લખો. **કૃષ્ણ વાસુદેવ.**

૪. થાવચ્ચા પુત્ર કયા પર્વત પરથી મોક્ષમાં ગયા? કેટલા દિવસ સંથારો ચાલ્યો? **પુંડરિક, એક મહિનાનો.**

૫. દેડકો કયા દેવલોકમાં કયા વિમાનમાં ઉત્પન્ન થયા? બે શબ્દમાં લખો. **સૌધર્મ, દર્દુરાવતંસક.**

૬. નંદ મણિયાર દક્ષિણ અને પશ્ચિમ દિશામાં શું કરાવ્યું? બે શબ્દમાં લખો. **ભોજનશાળા, ઔષધાલય.**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? (૪)

૧. દિવ્ય ઋદ્ધિ કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરી. **ગૌતમ સ્વામી ભગવાન મહાવીરને કહે છે.**

૨. આપ કોણ છો? **અર્જુનમાળી સુદર્શન શેઠને કહે છે.**

૩. નંદ નામનો મણિકાર શેઠ હતો. **દેડકો મનમાં વિચારે છે.**

૪. તમારા ધર્મમાં મૂળ વસ્તુ કઈ છે? **થાવચ્ચા પુત્ર સુદર્શનને કહે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. દષ્ટ્વા **ભવન્તમનિમેષ વિલોકનીયં,**

નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ ।

પીત્વા પયઃ શશિકર દ્યુતિદુગ્ધ સિન્ધોઃ, ક્ષારં જલં જલનિધેરસિંતુ ક ઈચ્છેત્ ।।

૨. સ્ત્રીણાં **શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્,**

નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા ।

સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્ત્ર રશ્મિં, પ્રાચ્યેવ દિગ્ જનયતિ સ્ફુરદંશુ જાલમ્।।

૩. અલ્પ **શ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસ ધામ,**

ત્વદ્ ભક્તિરેવ મુખરી કુરુતે બલાન્માम् ।

યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ, તચ્ચારુ ચામ્ર કલિકા નિકરૈક હેતુઃ ।।

૪. તુભ્યં **નમસ્ત્રિભુવનાર્તિ હરાય નાથ!**

તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામણભૂષણાય !

તુભ્યં નમસ્ત્રિ જગતઃ પરમેશ્વરાય, તુભ્યં નમો જિન ભવોદધિ શોષણાય ।।

૫. કસ્તે ...... સુરગુરુ ...... બુદ્ધ્યા **ક્ષમઃ, પ્રતિમોપિ**

...... કાલ પવનોદ્ધત ...... **કલ્પાન્ત, નક્ર–ચક્રં**